Łódź

CENA NUMERU
20 gr.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Mies. z dod. ilustr. 5 zł.
Dla robotników 4 zł.
Odnosz. do domu 30 gr.
Z dostawą poczt. 6 zł
Poza Łodzią egz. 27 gr

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem

XXX V rok
istnienia.

Redakcja Administ.
w ŁODZI
Al. Kościuszki 41
TELEFON 100-28
Konto P.K.O. 60594

Red. przyjmuje od 5—
Art. listów anonimowych
nie umieszcza się.

1931 r.

Numer dzisiejszy składa się z 8 stron

ROZWÓJ

Wtorek, 8-go września

№ 24[illegible]

Bitwa z powstańcami w Chile

Zginęło półtora tysiąca ludzi

Londyn 7 9. — Szczegóły wielkiej bitwy między zbuntowaną flotą chilijską a wojskami rządowemi w porcie Coquibo są następujące:

Walki trwały przez całą niedzielę. Wojska rządowe zdobyły trzeci i ostatni fort, znjdujący się w rękach powstańców. Zbuntowana fleta przez 20 minut bombardowana była przez samoloty, które pozatem ostrzeliwały pokłady okrętów z karabinów maszynowych.

Zbuntowani marynarze nie odpowiadali na atak samolotów, szukając schronienia pod pokładem okrętów. Niektóre z krążowników podniosły białą flagę, a zbuntowani marynarze po zakończeniu ataku, szukali ucieczki na lądzie.

Kilka okrętów wojennych, a wśród nich dwie łodzie podwodne są uszkodzone.

W podobny sposób wojska rządowe rozprawiły się z buntownikami w Taclahuan. Według urzędowych komunikatów podczas bitwy pod Talcahuano zostało zabitych 50 żołnierz yz pośród oddziałów. Według innych wersji podczas szturmu na forty Talcahuano poległo 300 żołnierzy wojsk rządowych a straty po obu stronach wynoszą około 1,000 zabitych i dwa razy tyle rannych.

Minister wojny ogłosił, iż ujęte z bronią oddziały powstańcze będą zdziesiątkowane St. Zjednoczonte nie zamierzają mieszać się do rewolucji w Chile, oświadczają jednak, iż powstańców, którzy niszczą majątek cudzoziemców, należy wyjąć z pod prawa.

Przygotowania do strajku w Belgji?

BRUKSELA 7. września —Panuje tu nie zwykłe zdenerwowanie spowodowane incydentem jaki miał miejsce na posiedzeniu przed stawicieli kopalń i związków górniczych. Deputowany socjalistyczny Delattre zarzucił przedstawicielom kopa ń iż dla swych wywodów używają stronniczych statystyk niekorzystnych dla górników. Na słowa te delegaci przedstawicieli kopalń opuścili demonstracyjnie zebranie. Przedstawiciele związkowi obwieścili, iż wobec wytworzonej sytuacji górnicy belgijscy przystąpią do strajku. Strajk ten objąłby przypuszczalnie sto pięćdziesiąt tysięcy górników.

BRUKSELA 7-go września — Wiadomości o zatargach między związkami górniczemi i właścicielami kopalń wywołały żywe zaniepokojenie wśród polskiej kolonji górniczej zatrudnionej prawie że w całości w kopalnictwie.

BRUKSELA, 7. 9. — Na wiadomość o incydencie, jaki miał miejsce na zebraniu przedstawicieli kopalń i związków w Brukseli, w całej Belgji zostały opublikowane afisze o referendum, gdzie górnicy mają wyrazić głosowaniem, czy przystąpić do strajku, czy też nie.

Donoszą z Mons, iż w okręgu tym 75 proc. głosów padnie za przystąpieniem do strajku.

Głównym powodem zatargu jest próba właścicieli kopalń zmniejszenia o 2 i pół proc. dotychczasowych zarobków, co się spotkało z żywym protestem związków górniczych. Niebezpieczeństwo, jakie wynikłoby z ogólnego strajku górniczego, skłoniło rząd do pośrednictwa między dwiema stronami.

Jak donoszą, w ostatniej chwili w gabinecie premjera odbyła się konferencja między przedstawicielami właścicieli kopalń Rolsinem i Renkinem, w wyniku której ogłoszono, że zniżka płac o 2 i pół proc. nie będzie zastosowana wobec nieprzyjęcia iej przez górników. Tak więc w zasadzie spodziewane jest, iż do strajku, który miał się rozpocząć 7-go września, może nie dojdzie.

,BRUKSELA, 7. 9. — W przemyśle drzewnym, wskutek groźby obniżenia płac o 15 centimów na godz., wybuchł strajk. W Brukseli przystąpili do strajku robotnicy 15 przedsiębiorstw drzewnych.

—0:0:0—

Kto jest mordercą Hołówki?

Aresztowanie domniemanego zbrod.

LWOW, 7.9. — W związku z tropieniem terorystów z UOW policja dokonała w ostatnich 3-ch dniach na terenie Lwowa około dwustu aresztowań wśród miejscowych Ukraińców. Między aresztowanymi znajduje się szereg osób znanych z dawniejszych procesów Dla śledztwa najważniejsi są ci, których aresztowano w różnych miejscowościach okręgu drohobyckiego i truskawieckiego.

Aresztowani w tym okręgu osobnicy poczynili jak słychać rewelacyjne zeznania. W lesie pod Drohobyczem aresztowany, jak wiadomo, został akademik—dezerter Ilko Butrym z Jaworowa.

Znaleziono przy nim cztery rozmaite paszporty i legitymacje oraz broń. Niemniej rewelacyjne były zeznania Wasylki Feliszyna również akademika. Obaj oni należeli do jednej organizacji powiatowej, pracowali jednak w oddzielnych „piątkach" UOW. Dziełem ich był zamach na pocztę w Truskawcu. Dał on im rozgłos a komenda UOW dawała „bohaterom" poważniejsze zlecenia. Prawdopodobnie sam Butrym był komendantem powiatowym UOW. Butrym ukrywał się w lasach drohobyckich przez cały tydzień i zdążał piechotą w stronę granicy czeskiej.

Rewolucja w Chile

500 zabitych podczas zdobywania miasta

NOWY JORK, 7. 9. — W ciągu soboty i niedzieli Chile było terenem krwawych walk pomiedzy wojskami rządowemi a rewolucjonistami.

Radykalne żądania rewolucjonistów sprawiły, że ludność stanęła raczej po stronie rządu. Koszary przepełnione są ochotnikami. Kobiety ze sfer zamożniejszych dobrowolnie oddają złoto i klejnoty na wyekwipowanie wojsk do walki z rewolucjonistami.

Prywatne osoby dobrowolnie oddają swe samochody do celów wojskowych.

Najzaciętsze walki toczyły się o odebranie miasta Talka Huano, które zostało wzięte szturmem przez wojska rządowe W walce o to miasto padło około 500 powstańców. Wziętego do niewoli powstańca rozstrzelano. Samoloty rządowe przy pomocy bomb uszkodziły pancernik „General Higgins", a także unieruchomiły krążownik powstańczy „Almirante Riveros".

SANTIAGO DE CHILE, 7. 9. — Samoloty rządowe uszkodziły bombami dwie łodzie podwodne i jeden kontr-torpedowiec, znajdujące się w rękach powstańców. Załoga buntowników musiała ratowa się na brzeg, gdzie wpadła w rece wojsk rządowych.

Reklama to potęga

Z Komitetu Tygodnia Gdańskiej Macierzy Szkolnej.

Siłą i odporność jednostek i narodu całego, leży w wielkości jego wysiłku kulturalnego — w jego potędze duchowej. Upadek ducha w narodzie, jest równoznaczny z upadkiem jego, jako jednostki państwowej. Strażnicą duchową Polski jest Gdańska Macierz Szkolna. Nie pozwólmy wydziedziczać braci naszych z ducha i kultury polskiej. Stańmy wszsycy w jednolitym twardym szeregu szermierzy ducha narodowego i pójdźmy im z pomocą. Zbierajmy książki dla Gdańskiej Macierzy Szkolnej! Zapisujmy się na członków! Zbiórkę książek i zapisy na członków przyjmuje Związek Obrony Kresów Zachodnich Al. Kościuszki 53, gdzie udziela się również informacji w sprawie Tygodnia Gdańskiej Macierzy Szkolnej.

Ofiary.

Nr, 45. Na Najbiedniejszych od p. Haliny Tuman Zł. 12.—

Ostrzeżenie.

Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM" „Migreno-Nervosinh należy żądać takowych w oryginalnyc" opakowaniach Gąseckiego, znanych od lat 30. Przy zakupnie proszków z „Kogutkiem„ „Migreno-Nervosin" zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie **uporczywie polecane** proszki łudząco do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy

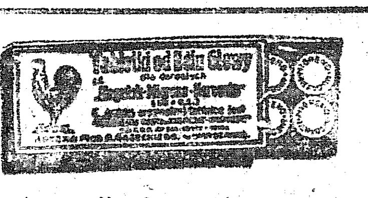

Osoby, dla których przyjmowani proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK" „MIGRENO-NERVOSIN w formie tabletki. Opakowanie po 20 tabletek w pudełku Cena 1 zł. 50 gr. — Żądać tabletek"Kogutek Migreno-Nervosin", w oryginalnem **opakowaniu Gąseckiego**

Przez radjo

Łódź, 8 września.

12.10 Muzyka z płyt
13.10 Kom. meteorologiczny
16.00 Muzyka z płyt
16,45 Kom. dla żeglugi
16,50 Odczyt z Krakowa
17,15 Muzyka z płyt
17.35 Odczyt „Upadek Warszawy w r. 1831"
18.00 Koncert popularny
19.00 Rozmaitości
19,40 Komunikaty
20,00 Prasowy dziennik radjowy
20.15 Koncert popularny
22.00 Feljeton „1001 przygoda„
22.20 Komunikaty
22,25 Odczytanie programu na dzień nast.
22.30 Muzyka lekka i taneczna

Reklama to potęga

PROMIENIE RONTGENA WYKRYŁY MORDERCĘ

W rowach około cytadeli Lengelenie koło Kopenhagi, wykryto niedawno zniekształcone zwłoki kobiety, której obie nogi były obcięte. Policja duńska wysilała się bezowocnie w celu wyjaśnienia tajemnicy zwłok, aż nagle reporter jednego z pism wpadł na pomysł prześwietlenia zagadkowych zwłok kobiety promieniami Röntgen. Rezultat tego pomysłu był nadzwyczajny. Bo oto w tydzień później zaaresztowano mordercę nieszczęśliwej kobiety, której trupa znaleziono w rowach.

Prześwietlenie zwłok pozwoliło na stwierdzenie faktu, iż zamordowana miała jedno płuco zaatakowane gruźlicą. Wywnioskowano stąd, iż kobieta ta musiała zapewne leczyć się w którejś z klinik miejskich i przesłano jej radjografję do wszystkich szpitali i zakładów leczniczych w Kopenhadze. Po kilku dniach zdołano rozpoznać zwłoki zagadkowej kobiety, a w księgach jednego ze szpitali znaleziono adres ostatniego jej zamieszkania.

Po nitce do kłębka stwierdzono, iż kobieta ta utrzymywała stosunek miłosny z pewnym młodzieńcem, z którym w ostatnich czasach była w niezgodzie. Stwierdzono tożsamość osoby owego kochanka i zaaresztowano go pod zarzutem popełnienia zbrodni. Z początku wypierał się on winy, na koniec przyznał się do moderrstwa.

Niniejszem odstępuję żonę moją..

Pani Marja K., miła młoda wiedenka robiła raz podczas nieobecności męża Franciszka K., porządek w jego szufladzie.

Natknęła się na złożony w czworo papier. Rozwinęła papier i w zdumieniu przeczytała

„Niniejszym odstępuję żonę moją panią Józefinę M. panu Franciszkowi K. nie roszcząc sobie żadnych do niej praw ani też pretensy.,".

Papiér wypadł z dłoni p. Marji.

Jakto? mąż jej najlepszej przyjaciółki Józefiny, odstępuje ją mężowi pani Marji, Franciszkowi?

Jakże to możliwe?

Pani Marja nie mówiąc o niczem mężowi przedstawiła całą potworną sprawę policji.

Podczas rozprawy zarówno Franciszek K. jak pani Józefina i jej mąż zaparli się wszystkiego.

Kontrakt miał być tylko żartem, sporządzonym w chwili wesołości.

Pani Marja przdstawiła jednak świadków stwierdzających, że często spotykali panią Józefinę z p. Franciszkiem.

Ż powodu że sprawa była bardzo powikłana, sąd wiedeński ją odroczył.

Psia hrabina

W Saarbrucken zmarła przed kilkoma dniami nicjaka pani Braun bardzo bogata wdowa po kierowniku tamtejszego urzędu zaopatrywania.

Kobietę ta, którą ludność miejscowa nazywała „Psią hrabiną" umarła mimo swojego wielkiego majątku dosłownie z głodu.

Miała ona w swej wspaniałej willi 8 wielkich psów i moc rozmaitych innych zwierząt i cały swój majątek „przehulała„ na rozmajte delikatesy i smakołyki dla swojch ulubieńców odmawiając sobie samej najniezbędniejszych rzeczy i chodząc poprostu w łachmanach.

Wspaniała jej willa była nieopisanie brudna i pełna myszy i szczurów a dostęp do niej mieli, jedynie listonosz i jego żona zaś sudiekt jednego z miejscowych sklepów z delikatesami był zaufanym tej niezwykłej dziwaczki.

Przynosił on codziennie za setki franków rozmajtych frykasów pasztetów i łakoci stalowanych dla psów i innych pensjonarzy czworo i dwunożnych pani Braun.

Sama zaś gospodyni głodując i odejmując sobie od ust, wyschła jak szkielet i po śmierci ciało jej ważyło niespełna 30 kilogramów.

Pozostawiła ona w spadku dużą ilość rozmaitych kosztowności i klejnotów wartość których obliczona jest na setki tysięcy franków

Jedynemi jej spodkobiercami w myśl pozostawionego testamentu, jest ów listonosz z żoną oraz subiekt dostarczający kosztownej prowizji dla jej ulubieńców. Wspaniała willa zgodnie z ostatnią wolą zmarłej ma być zamieniona na przytułek dla psów bezdomnych.

ZDEPTANA PRZEZ ROZJUSZONE SŁONIE

W małem mieście niemieckiem Naumburgu rozegrał się na arenie cyrkowej wstrząsający dramat

W mieście tem zatrzymał się cyrk Hagenbecka i dał przedstawienie na którem większą część widowni zajęły dzieci i młodzież szkolna.

Jednym z atrakcyjnych numerów programu były produkcje tresowanych olbrzymich słoni indyjskich.

Dwu wyrostków zakradło się na arenę i niepostrzeżeni przez personel cyrkowy jęli łaskotać słonie pod kolanami.

Dwa łagodne zwykle słonie podrażnione wpadły w szał i zaczęły poskromicielkę trąbami bić i deptać nogami.

Dozorcom którzy pospieszyli na pomoc udało się uspokić słonie i wyrwać nieszczęsną kobietę z pomiędzy rozjuszonych dzikich zwierząt.

Poskromicielka odniosła ciężkie rany ale życiu jej nie zagraża żadne niebezpieczeństwo.

W czasie tej straszliwej sceny klowni zachowali tak wielką ze swej strony przytomność umasłu i opanowanie sytuacji, że zapobiegli panice.

Chłopcy którzy spowodowali ten straszny wypadek ulotnili się zanim zdołano ich przytrzymać.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI DAMSKI
J. Moszkowicz, ZAWADZKĄ 22 Tel. 137-30

Pytanie bez odpowiedzi

Rozumna część społeczeństwa polskiego — co za tem idzie niezmiernie jego znikoma cząstka, dawno już przeszła do porządku dziennego nad krwawemi wypadkami maja 1926 roku.

Poruszanie jeszcze dzisiaj legalności przewrotu majowego, oraz jego niezgodność z zasadniczemi paragrafami konstytucji polskiej — dowodzi jedynie kompletnego nieliczenia się z wymową faktów dokonanych oraz ciężkich objawów sklerozy partyjnej, kryjącej się pod figowym listkiem praworządności, czy innego „szczęścia ludu".

Musimy zdobyć się na odwagę, jasno i otwarcie sobie powiedzieć, że w Polsce jedynie sanacja reprezentuje poważną siłę, z którą należy się liczyć poważnie, że ma ona poza całą czwartą brygadą lokajów, fagasów i zbiegów z pod czerwonego bunczuka — jeszcze cały szereg wybitnych jednostek — nie wspominając już o marszałku Piłsudskim, którego indywidualność i charakter, tak decydująco zaważyły na historji ostatnich lat Polski

Dalej trudno zamykać oczy na to, że rząd — ma za sobą i pewną ilość szczęśliwych posunięć i czynów, znamionujących jego dobrą wolę i chęć istotnej naprawy zgniłych stosunków w Rzeczypospolitej.

Idąc jak najdalej na rękę rządowi, możemy mu przyznać dobrą wolę — atoli, jeżeli chcemy nadal iść drogą prawdy i sprawiedliwości, musimy podkreślić znikomą ilość tych czynów, któreby znamionowały, iż jesteśmy na drodze gruntownych reform, tak nieodzownych w naszych stosunkach.

Niema dzisiaj poważniejszego dziennika, ani publicysty, któryby nie stwierdził, iż Polska jest dzisiaj ogródkiem socjalnym, użyźnianym wydzielinami mózgowemi apostołów bł. pamięci Marksa, na grzędach którego rosną i rodzą się różne kaktusy ustawowe — uniemożliwiające egzystencje prywatnej inicjatywy i najskromniejszą wegetację kapitału.

Historje ostatnich lat Polski, można w krótkości ująć w dwóch najważniejszych zdarzeniach: zwycięstwie nad bolszewikami w 1920 r. i następnie zwycięstwie... bolszewików w ustawodawstwie Rzeczypospolitej.

Otóż sanacja naszego państwa w pierwszej linji obejmować musi usunięcie tych wszystkich chwastów, zniesienie tych „dobrodziejstw dla robotników", które chociaż zapewniają mu wprawdzie bezpłatnie środki na przeczyszczenie, jednakże — nie są w stanie wystraszyć z kiszek tego pająka, który snuje tam swoje gęste sieci, usiłując bezskutecznie złapać muchę, mieniącą się być: pomocą państwową.

— My wam zapewniamy dwutygodniowe urlopy — woła państwo do robotników, którzy mają urlop... przez sześć miesięcy lub „okrągły rok...

— My wam dajemy bezpłatnie lekarstwa na gruźlicę „ oprócz obiadu, kolacji, śniadania, przyodziewku i dachu nad głową.

— My wam dajemy poradnie przedślubną i inne temu podobne dobrodziejstwa.

Od 1926 roku, społeczeństwo polskie czeka ciągle na jakieś reformy, jakąś poprawę bytu, jakiś cień lepszego jutra, na tchnienie innego wiatru — niż dotychczas wieje.

Rok temu pocieszono się marszem „Pierwszej Brygady" — dzisiaj zaciskają się coraz mocniej pięście, nastaje ponura grobowa cisza, przerywana tylko marszem, którego mu grają kiszki...

I pyta dzisiaj z całą powagą chwili:

Czyżby jedynym rezultatem sanacji państwa miało być wybicie zębów i oka redaktorowi Nowaczyńskiemu?

AS.

Kwestja cygańska

Niewygodny naród w Europie

W południowej Europie aktualną staje się nowa kwestja a mianowicie kwestja cygańska. Ilustrację tej sprawy stanowią stosunki w Austrji. Traktatem wersalskim przydzielono do Austrji z ogólnej liczby 274 tys. zamieszkałych na Węgrzech, ca. 4.580 cyganów, która to liczba wzrosła szybko do 7 tysięcy. Szybkie mnożenie się cyganów, mimo panującej wśród nich epidemicznie gruźlicy, budzi poważne obawy i nakazuje pewne środki zaradcze. Według statystyki z liczby 7 tys. tylko 354 cyganów miało stały zawód, reszta żyje bez zawodu, głównie z żebractwa i kradzieży.

Kryminalność wśród cyganów jest ogromna. W 5 latach skazano sądownie 3.803, administracyjnie 2.097.

Charakterystycznem jest, że wszystkie kradzieże z włamaniem, o ile nie dokonali ich zawodowi kasiarze, popełnione zostały przez cyganów.

Dochodzenia przeciwko cyganom utrudnia okoliczność, że na oko wszyscy są do siebie podobni i że wielu z nich nosi to samo nazwisko. I tak stwierdzono w Austrji, że było tam 2.741 cyganów z nazwiskiem Horvath, 664 nazywają się Sarkoesy, 479 Karoly, 395 Baranyai i 305 Papaj. Żandarmerja austrjacka poradziła sobie w ten sposób, że prowadzi spisy cyganów ponad 14 lat liczących, od których bierze odcisk palca. Ewidencję tę uzupełnia się stale tymi, którzy ukończyli 14 rok życia.

Asymilacja z resztą ludności wydaje się zupełnie wykluczoną.

Cyganie, jak się dzisiaj ogólnie przypuszcza, pochodzą z Indji i przywędrowali w początku 15 stulecia do Europy. Niektórzy autorzy dopatrują się w nich potomków wyklętej kasty indyjskiej. (Jak wiadomo, ludność Indji dzieli się na kasty, stosownie do swego zajęcia — przyp. Redakcji).

Cyganie używają jeszcze własnego języka, który posiada dużo wyrazów pochodzenia greckiego, tak, iż wydaje się prawdopodobnem, że zatrzymywali się oni dłuższy czas na terytorjum języka greckiego. Mają oni swoje odrębne obyczaje. Jedzą chętnie mięso tłuste, szczególnie wieprzowe, nawet padlinę. Jeż uchodzi za potrawę narodową. W ubraniu cygan daje pierwszeństwo kolorom jaskrawym, szczególnie czerwonemu i zielonemu. Wszyscy mężczyźni i kobiety są namiętnymi palaczami i lubią wódkę.

W Austrji przygotowuje się specjalne ustawodawstwo dla cyganów.

GIMNAZJUM ZENSKIE

Z. Pętkowskiej i W. Macińskiej

z pełnemi prawami gimnazjum państwowych **kategorja A).**

ul. Wólczańska Nr. 55.

Zajęcia szkolne rozpoczęły się we wtorek, dnia **1 września**, o godz. 9. Zapisy nowych kandydatek przyjmuje kancelarja od **20 sierpnia** w godzinach od 10 do 2-ej.

KUPIĘ KILKA KASZT

używanych czcionek lub nieużywanych grotesku zwykłego, tłustego i kamiennego.

Oferty z ceną za kilo do „Rozwoju" sub. J. G.

„Córka cara" w domu obłąkanych.

Berliński organ emigrantów rosyjskich „Rul" podaje szczegóły afery słynnej Anastazji Czajkowskiej, podającej się za córkę Mikołaja II, cudem uratowana w czasie ohydnego mordu dokonanego na rodzinie carskiej. Ostatnio pozostawała ona u pewnej bogatej amerykanki p. Jennings, która ją spotkała w Leeds P. Jennings miała nawet zamiar adoptować młodą Rosjankę, lecz zachowanie się jej przechodziło wszelkie granice.

Oto wymagała, aby goście jej opiekunki padali przed nią na kolana i całowali ją w rękę. Odmawiała tańca zwykłym śmiertelnikom, mówiąc, że może tańczyć jedynie z... księciem Walji.

Wymagała, aby potrawy, jej podawane, były uprzednio próbowane przez służącego. Takie i podobne „cesarskie" nawyki spowodowały, że Anastazja Czajkowska znalazła się pod troskliwą opieką w szpitalu dla chorych umysłowo w Nowym Jorku.

W ten sposób skończyła karjerę jedna z wielu „cudem uratowanych członkiń" rodziny Romanowych.

WOJNA TEATRALNA

Po trzynastu latach niepodległości — zaczynamy powoli cofać się w dziedzinie kultury... Ciężka sytuacja gospodarcza, zmusza do redukcji szkół i personelu nauczycielskiego. Około 600 tys. dzieci może pozostać poza progiem szkoły. Grozi nam wyraźnie analfabetyzm.

Jednocześnie z dniem 1-ym lipca, przestały pracować w całem państwie nieomal, wszystkie teatry... ale już nie tyle wskutek beznadziejnej sytuacji materjalnej, ile uporu wszechwładnego ZASPU'u, który, pragnąc odnieść zwycięstwo nad dyrektorami, zadał cios umęczonej oddawna polskiej sztuce.

Stolica państwa została bez teatrów. Scena warszawska wytrzymała okupację pruską, austrjacką, rosyjską i niemiecką, ale ugięła się pod atakiem pp. Schillerów. Setki aktorów pozostało narazie bez pracy, łudząc się nadzieją stworzenia zespołów, które grać mają w wynajętych, gdzie się da salach i oczywiście, za wynagrodzeniem, jakie będzie możliwe. Dawne placówki mogą nie istnieć...

W świecie teatralnym powstał kompletny chaos. Na zespołach poważnych zaciążył koszmar głębokich trosk o dzień jutrzejszy, gdy tymczasem wśród zespołów teatrzyków rewjowych zaznaczyła się niezwykła ruchliwość, idąca w parze z optymizmem. Adepci wesołej muzy zaczynają już teraz łowić ryby w mętnej wodzie stosunków teatralnych w kraju, co w wyniku przyniesie nam przerost imprez kabaretowych i wogóle widowisk, lekką ręką zaimprowizowanych.

Co nastąpi, jeśli wskutek rozbicia się sił obok imprez dyrektorskich zaczną „prosperować", i teatry zespołowe? Konkurencja w najgórszych gospodarczo czasach zmuszać będzie do jeszcze mniejszego liczenia się z walorami artystycznemi i moralnemi sztuk, wystawianych dla zwabienia publiczności. Scena okaże się podporządkowaną gustom tłumu, któremu daleko jeszcze do kultury.

Wprawdzie mędrcy z za czerwonego kordonu pouczają, że sztuka jest przeznaczoną właśnie dla mas i musi odpowiadać ich pojęciom w najszerszym zakresie, ale „przesąd burżuazyjny" Zachodu mniema, że sztuka wyrasta wprawdzie z pnia narodu, ale istnieje po to, by nie schlebiając masom prowadzić je coraz wyżej ku szczytom prawdziwej kultury i istotnego piękna.

Rozbicie placówek, które były niedoskonałe, ale miały swą tradycję i swą zasługę niewątpliwie nie jest krokiem naprzód, ale wstecz.

Poza temi ogólnemi bolączkami odsłonił obecny konflikt teatralny także „klasowe" oblicze wielkiego odłamu aktorów, co napełnia goryczą obywatela, który w swym idealiźmie identyfikował dotychczas aktora z wystawianą sztuką. Tę piękną legendę pozwalającą widzowi z wielkiem przejęciem śledzić piękne dramaty na scenie, rozwiał niestety jeden z najlepszych rzemieślników kunsztu reżyserskiego pan Leon Schiller ze Lwowa i zarazem wybitny „idealog" ZASPU'u (Zw. Artystów Scen Polskich).

Pominąwszy wygórowane postulaty materjalne p. Schillera, streszczające się w żądaniu 12-miesięcznych sezonów, przymusowych podatków widzów teatralnych na imprezy ZASP'u, opłat 500-złotowych za udzielenie dyrektorom teatrów pozwolenia na angażowanie członków ZASP'u i t. p., wysunął p. Schiller w liście do redakcji „Robotnika" hasła, równające się walce o teatr kolektywny jako fragment walki klasowej, walki o obalenie dzisiejszego „zgniłego" ustroju społecznego. Terminologja, jaką się p. Schiller w swem orędziu posługuje, jest tego rodzaju, że pozostawia w cieniu „klasowość" stylu rewolucyjnej bibuły komunistycznej. Tyle w niem zwrotów o „kolektywach" aktorskich i tyle przejawów nienawiści do „aktora-obywatela".

Poglądy społeczne aktorów są ich rzeczą osobistą, lecz wystąpienie p. Schillera miało charakter „kolektywny" i dlatego społeczeństwo ma prawo domagać się przeczyszczenia atmosfery w ZASP'ie i żądać, by żywioły umiarkowane się odgrodziły od zrewolucjonizowanych towarzyszy. Wymaga tego zarówno dobro teatru polskiego jak i wzgląd na ogólny poziom naszej kultury narodowej.

POPIERAJCIE L.O.P.P.

Pomysłowy „trick" miljardera

Słynny mistrz sztuki kulinarnej kucharz królów i miljarderów w Escoffer, drukuje obecnie w jednem z pism angielskich swoje wspomnienia pod tytułem. „60 lat przy ognisku kuchennem".

Z pośród licznych anegdot opowiadanych przez słynnego kuchmistrza znajduje się następująca,

„Pewien amerykański miljarder, podróżujący po Europie dla przyjemności zawezwał mnie, polecając abym przyrządził jakiś bajeczny obiad dla dwunastu jego przyjaciół.

Po długich namysłach zestawiłem listę dwudziestu najnowszych kreacyj kulinarnych przyczem każde danie kosztować miało tysiąc franków,

Ryby i ptaki podawane na stół miały na biesiadników spoglądać z półmisków — oczyma z prawdziwych brylantów,

Szampan miał tryskać z fontanny urządzonej kunsztownie na środku stołu.

Dumny z mej pracy i pomysłowości wręczyłem miljarderowi wspaniale przyozdobioną kartę potraw.

Amerykanin przeczytał ją z widocznym zadowoleniem.

— Wybornie! — zawołał — cudownie!... Ale wie pan co, obiadu nie będziemy wcale robić, tylko pan mi da dwanaście takich kart z wypisanem „menu", To wystarczy, aby zaimponować moim przyjaciołom w Ameryce, jakie ja uczty wydaję w Europie!...

Hymn na cześć winnego grona.

Pewien wybiny lekarz niemiecki poddał badaniu wartości odżywcze rozmaitych gatunków owoców.

Palmę pierwszeństwa przyznaje jabłku, jako najzdrowszemu i najpożyteczniejszemu owocowi.

Następnie wymienia śliwkę, która posiada specjalne własności orzeźwiające.

Trzeba się tylko wystrzegać picia wody po śliwkach, ponieważ bardzo łatwo można wywołać nadzwyczaj silne zaburzenia żołądkowe.

Brzoskwinie, pomarańcze, cytryny — posiadają również wysoką wartość dla organizme, natomiast mniej właściwości odżywczych przypisuje wiśniom i czereśniom.

Hymn pochwalny wyśpiewał lekarz na cześć winnego grona.

Albowiem winogrona nietylko leczą różne dolegliwości żołądka, wątroby, śledziony oraz żółtaczkę, ale podobno posiadają właściwości łagodzące melancholję, hipohondrję (chorobliwy rozstrój ducha) i depresję psychiczną.

Spożywanie winogron wpływa na wzmocnienie serca oraz spotęgowanie energji życiowej.

Mysia lawina

Amerykańscy myśliwi udali się niedawno do wschodnich Chin, by zapolować na tygrysy Niedaleko stacji Archau spotkali się ze zjawiskiem dotą niewidzianem. Ludzie i zwierzęta uchodzili w popłochu przed jakiemś niebezpieczeństwem.

Oto nieprzeliczone masy myszy ciągnęły ławą czterdzieści kilometrów szeroką i na pół kilometra głęboką Wszelkie życie na drodze padało ofiarą tych małych gryzoni.

Myśliwi, którzy stawali oko w oko śmiało z krwiożerczymi tygrysami, uciekli w panicznym strachu razem z ludnością miejscową, Dwa dni i dwie noce umykali zanim się wydostali poza obręb groźnej nawały mysiej. Ten miljardowy najazd myszy można porównać jedynie z biblijną plagą egipską, jaką Jehowa zesłał na rozkaz Mojżesza na hardego Faraona, a również do legendy polskiej, kiedy to myszy zjadły okrutnego księcia Popiela na zamku w kruszwicy.

Podobne wędrówki gryzoniów, szczurów i myszy najczęściej i ostatnio prawie wyłącznie spotkać można jedynie na olbrzymich równinach Mandzurji i Chin, kiedy głód, częste zjawisko w tych stronach. łączy rodziny gryzoniów w olbrzymie stada, później armje, a wreszcie w postaci lawiny pędzi je do innych miejscowości kraju z nadzieją lepszego żerowania,

Takich lawin nie może człowiek zatrzymać ani za pomocą ognia, ani rowów gdyż w ciągu kilku minut rowy i ogniska zasypane są setkami i tysiącami trupów po których dalsze szeregi dążą naprzód. W ten sposób przebywają ruczaje a nawet mniejsze rzeczki. Stada sępów, jastrzębi i i dzikich kotów dążą śladami takich fal gryzoniów zadają im dotkliwe szkody lecz luki te zapełniają wnet nowe masy, a okrutni prześladowcy często padają ofiarą żarłoczności i zbiorowej siły wędrujących gryzoniów.

Jedynie szerokie i głębokie rzeki stanowią istotne przeszkody dla tych wędrowników wtedy muszą one zmienić kierunek drogi, a często wracać drogą, którą już przebyli ogałacając je zupełnie ze wszystkiego, co może służyć jako pokarm — wtedy giną miljonami, a wytrwalsze jednostki które przetrwają i tę klęskę padają zazwyczaj ofiarami epidemji, która się zaczyna szerzyć w okresach takich głodówek i pomoru.

Przed dwoma laty podobne fale szczurow wędrowały z północnej Mandżurji do Syberji i groziły nawet większym miastom. Musiano do walki wysłać całe oddziały wojsk, które zapomocą ognia artyleryjskiego i pól minowych starały się podzielić żywą lawinę na części zdezorjentować poszczególne grupy co do kierunku ich wędrówki wprowadzając na manowce i wreszcie pozostałą część jądro właściwe lawiny skierować w te sposób ku rzece gdzie częć gryzoniów utonęła reszta zaś podzielona na mniejsze grupy wyginęła w części skutkiem tyfusu szczurzego który japońscy uczeni sztucznie rozpowszechnili wśród gryzoniów

ś. † p.

MARJAN SZOKALSKI

Referent Wydziału Finansowego Magistratu m. Łodzi.

Po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami zmarł w maj. Lejnie z. Lubelskiej, przeżywszy lat 40.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dn. 9 b. m. o godzinie 11 rano w kościele św. Krzyża w Łodzi, poczem o godz. 5 po poł. nastąpi wyprowadzenie zwłok na Stary cmentarz katolicki z kaplicy przedpogrzebowej tegoż kościoła.

O czem zawiadamiają krewnych i przyjaciół zmarłego,

Matka z rodziną.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Wtorek 8 września — Nar. Najśw. M. Panny

—o:O:o—

„RAKIETA" Same asy

MUZEUM MIEJSKIE historji i sztuki im. K. Bartoszewiczów (Pl. Wolności 1 otwarte w środy, soboty i niedziele od 11 — 4 po poł.

HELENÓW Koncert ork. symf.

ARLEKIN — Sympatja Łodzi

KINA:

APOLLO — Trójka.

BAJKA — Tajemniczy dżems

CASINO — Noce marokańskie

CAPITOL — Pochodnia

CZARY: — Walka w podziemiach

CORSO: — Pościg w płomieniach

GRAND-KINO — Anna Christe

LUDOWY — Płomień miłości

LUNA — Dusze czarnych.

MIMOZA — Neapol śpiewające miasto

OSWIATOWY: — Dla dorosłych Branka potępieńców dla młodz. Yakibi drwal

ODEON — Marynarz szuka miłości

PALACE — Miłość Teresy Roth

PRZEDWIOSNIE — Król jazzu

RESURSA — Pod symbolem hańby

SPLENDID: — Gdy się miłość budzi

WODEWIL — Marynarz szuka miłości

—o:O:o—

Przeciwko zatrudnieniu emerytów

Występują organizacje robotnicze

W związku z zapowiedzianą redukcją personelu w szeregu instysucjach społecznych i komunalnych, organizacje pracownicze zamierzają wystąpić do odnośnych władz z żądaniem zwolnienia w pierwszym rzędzie w tych instytucjach społecznych o charakterze publiczno-prawnym zatrudnieni są w charakterze urzędników kontaktowych osoby pobierające emeryturę ze skarbu państwa tak samo przedstawia się rzecz w instytucjach prywatnych. Faktem udowodnionym jest że emeryci pobierający nieraz emerzturę w wysokości kilkuset złotych miesięcznie zajmują ponadto stanowiska również dobre płatne które zdaniem organizacji pracowniczych, w dobie wielkiego bezrobocią winny być obsadzone przez osoby wykwalifikowane pozostające bez pracy a mające na utrzymaniu rodziny. (s)

OGRANICZENIE DNI PRACY W ŁODZKICH fabrykach

Pogłębiający się kryzys gospodarczy oraz ogólne zubożenie ludności powodują zmniejszenie się konsumcji a w ślad zatem zmniejszenie się zbytu wyrobów włókienniczych i przez to samo przyczyniają się do zbytniego nagromadzenia towarów gotowych i ograniczenia produkcji.

Z przyczyn powyższych niektóre zakłady przemysłowe łódzkie ograniczają produkcję swą i zmniejszają liczbę dni pracy: Między innemi zakłady zjednoczone Scheiklera i Grohmana poczynając od początku bieżącego tygodnia ograniczył ilość dni pracy z 6 względnie 5 do 3 dni.

Zakłady Jeneralnej Kampanji przemysłu włókienniczego firmy Allart Rousseau i Co. które dotychczas stanowiły wyjątek i bez przerwy pracowały stale przez 6 dni w tygodniu a nawet nadgodziny w tygodniu bieżącym z powodu ograniczenia produkcji zredukowały ilość dni pracy robotników do 5 a nawet 4ch dni (a)

Zamach samobójczy

W bramie domu przy ul. Zgierskiej 30 usiłowała pozbawić się życia przez zatrucie jodyną 24-letnia bezrobotna Weronika Kupczyk zamieszkała przy ul. Gdańskiej 106. Desperatkę po przepłukaniu żołądka przewieziono karetką pogotowia w stanie groźnym do szpitala w Radogoszczu. Powodem rozpaczliwego kroku był brak pracy i środków do życia. (a)

Szosa asfaltowa Łódź - Pabjanice

Jak się dowiadujemy, ministerstwo robót publicznych zawarło umowę z holenderską firmą „Maatscaappy Wegenbouw" w Utreście na budowę szos asfaltowych w Polsce.

W pierwszym rzędzie ma być wybudowana szosa Łódź-Pabjanice długości 6 klm. Budowa nowej szosy asfaltowej rozpocznie się na wiosnę 1932 roku i zakończona zostanie na dzień 1 września tego roku.

Za solidne wykonanie drogi asfaltowej firma daje gwarancję na 10 lat, zaś zapłata za roboty ma być uskuteczniona w ciągu 4 lat od dnia ukończenia robót. (b)

Nowy system pełnomocnictw pocztwych

Dotychczas mocodawca jednem pełnomocnictwem pocztowym mógł upoważnić do podejmowania w jego imieniu i kwitowania z odbioru przesyłek pocztowych kilka osób i każda z nich, o ile nie było specjalnych zastrzeżeń, mogla działać samodzielnie w spełnianiu czynności określonych. Wobec wprowadzenia z początkiem bież. mies, nowych przepisów ordynacji pocztowej Dyrekcja poczt wprowadziła zasadnicze zmiany, mianowicie: mocodawca (adresat) może upoważnić w jednym akcie tylko jedną osobę, o ileby zaś upoważnił kilka osób w jednym akcie, to mogą one tylko łącznie podejmować czynności objęte pełnomocnictwem, chociażby w pełnomocnictwie było zaznaczone, że mogą działać niezależne jedną od drugiej.

Do samodzielnego działania kilku osób mocodawca może je upoważnić jedynie drogą wystawienia oddzielnych pełnomocnictw. Pełnomocnictwa pojedyncze na kilka osób łącznie zachowują po 1 września r. b. nadal swą ważność o tyle, że osoby uprawnione ta kiem pełnomocnictwem, będą uważane za uprawnione do działania w imieniu mocodawcy tylko łącznie, a o ileby mocodawca pragnął, aby każda z tych osób mogła działać samodzielnie, to winien złożyć we właściwym Urzędzie pocztowym oddzielne pełnomocnictwo dla każdej osoby. (a)

• • •

GORSZĄCE AWANTURY W CERKWI

Podczas onegdajszego nabożeństwa w cerkwi prawosławnej przy ul. Kilińskiego jacyś dwaj pijani awanturnicy poczęli krzyczeć i wyśpiewywać nabożeństwo,

W pewnej chwili jeden z nich chwycił chorągiew stojącą przy ścianie i rzuciwszy ją na ziemię począł deptać.

Obecni w cerkwi wyrzucili obu pijaków na ulicę i tam pobili ich tak dotkliwie że musiano wezwać pogotowie a następnie policja zabrała awanturników do komisarjatu. (b)

Strajk kapeluszników

Pracownicy zatrudnieni przy wyrobie kapeluszy wystosowali do swych pracodawców żądanie podwyższenia dotyczasowych zarobków o 25—50 procent, motywując swe wystąpienie bardzo niskiemi płacami w tej gałęzi przemysłu.

Właściciele fabryk i pracowni odpowiedzieli odmownie, uważając że przy obecnym kryzysie nie może być mowy o podwyższeniu zarobków.

Pracownicy odbyli zebranie na którem omawiano tę sprawę i w rezultacie uchwalono rozpocząć strejk który też wczoraj objął wszystkie pracownie oraz fabryki kapeluszy. (a)

Ulga dla nauczycielstwa

W związku z uchwałą Rady Ministrów z dnia 2 b. m. dowiądujemy się, że w pierwszym rzędzie nowelizacja dotyczy przedłużenia okresu zdawania egzaminu uproszczonego o dwa lata tych nauczycieli, którzy z różnych powodów nie mogli dotąd zdać tego egzaminu, a którzy z drugiej strony mogą jeszcze z pożytkiem pracować w szkolnictwie.

Należy zauważyć, że brak noweli do wyżej wspomnianej ustawy spowodowałby silny wstrząs w szkolnictwie, gdyż przeszło 1000 nauczycieli trzebaby było usunąć, bez możności zastąpienia ich odpowiednią liczbą nauczycieli wykwalifikowanych.

GIMNAZJUM MĘSKIE
im. BOLESŁAWA PRUSA
w Łodzi, ul. prez. Narutowicza 58 telefon 115-30.

Egzaminy wstępne od dnia 2 września. Przy gimnazjum jest klasa A dla nieumiejących czytać, podwstępna i wstępna.

Podania przyjmuje kancelarja szkoły codziennie od godz. 9-ej do 14.

DYREKTOR
K. WISNIEWSKI.

Kronika policyjna

Skutki swawoli

Przy ulicy Pomorskiej 70 w klatce schodowej kilku chłopców zabawiało się zjeżdżaniem po poręczy.

W pewnej chwili 15-letni Zygmunt Kapuściński spadł z poręczy i doznał tak poważnych obrażeń, że musiano wezwać pogotowie ratunkowe którego lekarz udzielił chłopcu pierwszej pomocy. (b)

Przy ulicy Składowej 19 został zepchnięty ze schodów przez kolegę 9-letni Lucjan Szymański tak nieszczęśliwie, że doznał petłuczenia głowy.

Pierwszej pomocy udzielił chłopcu lekarz pogotowia i odwiózł go do domu. (a)

Krwawa napaść uliczna

Na przechodzącego ulicą Pabjanicką 34 letniego Romana Cmielarskiego zamieszkałego przy ulicy Bednarskiej 16, napadło dwóch nieznanych osobników, którzy zadali mu kilka ran nożem w klatkę piersiową i plecy, poczem zbiegli, pozostawiając rannego w kałuży krwi na ziemi. Rannemu pospieszyli z pomocą przechodnie, którzy wezwali pogotowie ratunkowe, lekarz którego po nałożeniu opatrunku przewiózł rannego do szpitala.

W korytarzu domu przy ulicy Franciszkańskiej 58, w czasie bójki pobity został zamieszkały przy ul. Zielonej 38 majster tkacki Franciszek Skierniewski, któremu tępem narzędziem rozbito głowę i twarz. Rannego opatrzył wezwany lekarz pogotowia ratunkowego. (a)

Rabunki na ulicy

Na przechodzącego ul. Rokicińską Abrama Fogla zam, przy ul. Żelaznej 13 napadło z nienacka 3 osobników którzy go dotkliwie pobili a następnie zrabowali mu z kieszeni gotówką 30 zł.

Drugi podobny wypadek miał miejsce przy zbiegu ulic Napiórkowskiego i Przędzalnianej, gdzie na Zygmunta Szymankiewicza napadło dwuch osobników uzbrojonych w kije i zadali szereg ciosów w głowę. Gdy Szymankiewicz stracił przytomność napastnicy zrabowali mu z kieszeni gotówką zł 30 poczem zbiegli, s)

Katastrofy samochodowa

Wczoraj w godzinach porannych na terenie województwa łódzkiego wydarzyła się wstrząsająca katastrofa samochodowa, której ofiarą padło 16 członków sieradzkiego klubu sportowego „Makkabi".

Zarząd klubu na dzień wczorajszy wyznaczył w Łodzi na boisku sportowem WKS zlot wszystkich drużyn klubowych z całego okręgu łódzkiego. Między innymi przyjechać mieli członkowie klubu sieradzkiego, którzy o świcie wyruszyli dwoma autami ciężarowymi w kierunku Łodzi

W jednem aucie jechali wyłącznie mężczyźni, w drugiem zaś kobiety. W czasie podróży na szosie między Zduńską Wolą a Łaskiem z nieustalonej dotychczas przyczyny auto w którem znajdowały się niewiasty nagle wywróciło się do góry kołami. Gdyby kierowca drugiego samochodu nie zorjentował się w lot w sytuacji i nie wstrzymał maszyny, auto to również padłoby ofiarą katastrofy.

Jak się okazało, 16 osób doznało mniejszych lub większych obrażeń cielesnych. Przewieziono je wszystkie do Łodzi.

Teatr i sztuka

TEATRY MIEJSKIE

W piątek uroczysta premiera oczekiwanej z wielkiem zaciekawieniem beztroskiej i barwnej komedii Szekspira „Co chcecie".

WITAMINY

Obok ciał białkowatych tłuszczów, węglowodanów oraz soli mineralnych, niezbędne są do normalnego odżywiania substancje, znane pod ogólną nazwą witamin. Dotychczas wykryto ich sześć odmian.

Witamina A. Doświadczenia prowadzone przez uczonych badaczy na szczurach wykazały, iż rozwijają się one i zyskują na wzroście i wadze albo też słabną i zatrzymują się w swoim rozwoju zależnie od tego, czy pożywienie ich mniej lub więcej obfituje w tłuszcze w postaci masła lub słoniny. W następstwie stwierdzono, że takie same wyniki daje żółtko jaj a także tran, oraz większość tłuszczów roślinnych. Otóż w produktach tych, a specjalnie w tłuszczu mlecznym (maśle) wykrył dr. Funk w roku 1912 składnik rozpuszczalny w tłuszczu i posiadający wybitną wartość odżywczą. Nazwany przez niego Witaminą A. był składnik ten w ciągu ostatnich 19 lat przedmiotem nieustannych studjów, które stwierdziły, że znaczna część naszych produktów spożywczych uboga jest w witaminę A. Pierwszem źródłem witaminy A są zielone rośliny, pocz em z pożywieniem dostaje się ona do organizmu zwierzęcego. Zawartość witaminy A w tłuszczach zwierzęcych jest ściśle związana z obecnością jej w paszy. Tak np. mleko jakie dają krowy w zimie znacznie uboższe jest w witaminy A, aniżeli mleko dawane przez nie w lecie. System odżywiania pozbawiony ich, w szybkiem czasie wyniszcza organizm osłabiając jego siłę odporną na zarazki chorobotwórcze. Szczenięta zwierzęce i niemowlęta ludzkie znoszą pokarm pozbawiony witaminy A pierwsze w ciągu 2-ch drugie w ciągu sześciu pierwszych miesięcy swojego życia, bez szkody dla zdrowia, po tym czasie brak witamin A w odżywianiu zaznacza się wyraźnym spadkiem sił i spadkiem wagi. Głównymi dostawcami witamin A w djecie normalnej jest: mleko, żółtko jaj, oraz zielone jarzyny.

Witamina B. Badania przyczyn powstawania niegdyś bardzo rozpowszechnionej na wschodzie choroby beriberi doprowadziło do wykrycia w pewnych produtach spożywczych obecność substancji przeciwneurotycznej, posiadającej zdolność ustrzegania od beriberi. Substancją tą jest witamina B, posiadająca nadto znaczną wartość odżywczą. Ostatnio profesor Jansen i Donath pracujący w specjalnym laboratorjum w Indjach Holenderskich, otrzymali sól krystaliczną, która zdaje się być skoncentrowaną witaminą B nad czem w dalszym ciągu prowadzone są przez licznych chemików szczegółowe badania. Witamina B odkłada się we wszystkich nasionach roślinnych oraz w warstwie korowej ziarna. Z produktami roślinnemi tak samo jak witamina A, dostaje się i witamina B, do organizmu zwierzęcego. Szczególsie obfitują w witaminę B żółtko jajka, mleko, wątroba oraz mózg zwierząt żywionych normalnie. Drożdże wyrabiane na słodzie odkładają znaczne ilości witaminy B, gdy drożdże wyhodowane na sztucznym podłożu nie posiadają jej wcale. Sok owoców, tak często obecnie zalecany w djecie mleczne-roślinnej, zwłaszcza u dzieci i chorych stanowi składnik obfitujący w witaminy B. Tak samo owoce i zielone jarzyny są źródłem zaopatrywania w nie organizmu.

Witamina C. Witaminy C są substancją przeciwszkorbutową, odgrywającą doniosłą rolę w odżywianiu. Ostatnio zwracają lekarze uwagę, że większość stanów wzmożonej pobudliwości nerwowej, upadków sił żywotnich powstrzymania czy opóźnienia wcrostu u dzieci, może być skutecznie leczona dodatkiem produktów przeciwszkorbutowych do odżywania nazbyt ubogiego w witaminy C, które odgrywają dwojaką rolę w odżywianiu nietylko chronią przed szkorbutem, ale podawanie ich w dostatecznej ilości wpływa też na uodpornianie tkanek wobec atakujących je mikroorganizmów chorobotwórczych. Sok cytryn, pomarańcz i pomidorów najbardziej jest zalecany w tym kierunku. Wobec tego, że witamina C ulega zniszczeniu przez półgodzinne nagrzewanie do stu stopni, niema w mleku gotowanem, skondensowanem, w mięsie wędzonym, ani też w sterelizowanych konserwach jarzynowych.

Witamina D. Witaminy D są środkiem chroniącym od powstania krzywicy. Noszą one również nazwę „witamin słońca" gdyż są produktem bezpośredniego oddziaływania światła słonecznego, czy pochodzących z innego źródła promieni ultrafioletowych, na ergosterynę, wchodzącą w skład znacznej liczby roślin a także tkanki zwierzęc j nie wyłączając skóry ludzkiej. Poddając się działaniu promieni ultrafioletowych, ułatwiamy naskórkowi naszemu jego rolę wytwarzania witamin D. Działanie ich doprowadzone do wyższego natężenia wywołuje opaleniznę naskórka pobudza obieg krwi pod skóra, co z jednej strony przyspiesza przetwarzanie się ergosteryny w witaminy D, z drugiej zaś wchłanianie przez krew witaminy D pobudzają w znacznym stopniu jej krążenie. Głównym źródłem dostarczania witamin D jest tran stokfisza, żółtko jaja, mleko, śmietana.

Witaminy E. Witaminy E, względnie mało jeszcze zbadane, są substancją rozpuszczalną w tłuszcu i zawartą w wielu produktach roślinnych i zwierzęcych. Że zaś potrzebne są one organizmowi w nader skąpych ilościach, przyjąć można, iż wszelkie pożywienie zawiera wystarczającą ich dozę. Działanie witamin E podobne jest do działania witamin A.

Witamina G. Witaminy G mają nader doniosłe znaczenie dla sprawy wzrost i ogólnego odżywiania dzieci oraz młodzieży. Pożywienie ubogie w witaminy G, wywołuje zaburzenia przewodu pokarmowego, powikłane stanami depresji psychicznej, często również chorobami skóry, opóźnia wzrost dzieci i przyspiesza uwiąd starczy, zatem wpływa na skrócenie życia. Produktem spożywczym najbogatszym w witaminy G, jest mleko. Dość obfitem ich źródłem jest chude mięso, jaja oraz zielone jarzyny

Charakterystyczną cechą witamin G, w przeciwieństwie do witamin A i C jest ich odporność na wysoką temperaturę tak, że mleko nawet po gotowaniu nie traci na swej wartości jako ich posiadacza.

Poza powyższemi sześcioma rodzajami witamin, sygnalizują najnowsze badania istnienie jeszcze innych zbyt mało jednak stwierdzona jest ich natura i ich działanie aby można było określić bliżej ich wartość odżywczą.

Dr. S. C.

Rok szkolny już w pełni !!!

Czyś zaopatrzył się w materjały piśmienne i przybory szkolne ???

Najtańsze źródło zakupu

w nowootworzonym sklepie Materjałów piśmiennych i przyborów szkolnych

PRZEJAZD Nr. 12, tel. 240-55.

Na składzie wagi precyzyjne do sprawdzania prawdziwości monet firmy „ELIKA".

Pracownia Gorsetów

M-me Agne,

Zielona 15

poleca paski i biustonosze z najprzedniejszych francuskich materjałów po cenach niskich.

Dr. med.

Reicher

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Leczenie djatermją.
Elektroterapja
POŁUDNIOWA Nr. 28
Tel. 201-93

od 8—11 rano i od 5—8 wiecz.
w niedzielę od 9—1 p.p.
Dla niezamożnych ceny leczenia.

B. więźniowie którzy by mogli listownie lub osobiście udzielić dyskretnych informacji o stosunkach panujących w więzieniach, proszeni są o skierowanie tychże do Redakcji „Rozwoju" — — — —

Starszy samodzielny

ogrodnik

z wieloletnią praktyką do handlowego i prywatnego zakładu ogrodniczego w Łodzi poszukiwany.

Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw sub O. M. do redakcji niniejszego pisma.

Uwaga! Uwaga!

PLACE NOWE CHOJNY

W nowoutworzonej kolonji, znajdującej się w pięknem centrum w sąsiedztwie SS-rów Mülera, koło kolei może każdy nabyć **place na budowę domów** i plantacje ogrodów, po cenach b. przystępnych Wiadomość: tel. 121-70 lub ul. Narutowicza Nr. 3, m. 4 front I piętro, w godz. od 10—2

J. Nowakowski

Piotrkowska 9

poleca **obuwie,** poleca

ręcznej roboty — dziesięćkroć wytrzymalsze od zagranicznej reklamowanej tandety.

Wielki wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecinnego **po cenach konkurencyjnych**

SKŁAD WĘGLA, DRZEWA i KOKSU

A. Schwartz

PRZEJAZD 90, tel. 116-14

dojazd tramwajem Nr. 15 przy Prędzalniczej

Poleca węgiel górno-śląski i dąbrowiecki pierwszorzędnej jakości, niekoksujący, oraz koks miękki i drzewo opałowe: w szczapach i rąbane. Dostawa do domów w każdej ilości.

CENY NAJNIŻSZE

Nr. spr. 2041.

Pozew edyktalny.

W sprawie o nieważność małżeństwa Józefa i Ewy z Wodnickich małżonków Chrzanowskich, na mocy decyzji Sądu Biskupiego, w dniu 28 sierpnia 1931 r. zapadłej, wzywam Józefa Chrzanowskiego, z pobytu niewiadomego aby w dniu 28 września 1931 r. o godzinie 10 przed południem stawił się osobiście, w charakterze pozwanego, w Sądzie Biskupim w Łodzi (Ks. Skorupki 1), — pod zagrożeniem: że jeżeli wspomniany Chrzanowski w terminie wyżej oznaczonym nie stawi się, za nieposłusznego prawu (contumax) uznany zostanie i od wyroku, jaki po zaocznem przeprowadzeniu sprawy zapadnie prawo apelacji służyć mu niebędzie.

Oficjał Ks. Dr. **Jan Bączek,**

Notarjusz Sądu Ks. **Antoni Woroniecki.**

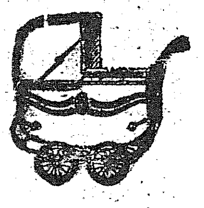

WÓZKI dziecięce **ŁÓŻKA** metalowe **MATERACE** hyg spręż. „PATENT" **WYŻYMACZKI** amer, **UMYWALKI** Na dogodnych warunkach

w Fabrycz. Składzie „DOBROPOL"

Łódź, Piotrkowska 73, tel. 158-61 w podwórzu

Już czas zaopatrywać się w mundurki i płaszcze szkolne, oraz czapki do wszystkich szkół po cenach znacznie zniżonych,

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH

Stanisław Nowak

Piotrkowska 162, róg Głównej

UWAGA! Przyjmuje się zamówienia z własnych i powierzonych materjałów podług najnowszych żurnali.

Firma egzystuje od 30 lat.

Dr. Feliks SKUSIEWICZ

ANDRZEJA 11

Telefon 137-43

Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe

godz. przyjęć: 9.30—11 rano 5—7.30 popoł.

Szewcy.

Najtaniej nabyć można **skóry** w każdej ilości

w Spółce Szewców

PIOTRKOWSKA 79, :—: Al. KOŚCIUSZKI 22

Telefon 158-38

Specjalność. detaliczna sprzedaż zelówek trwałych na wodę

Dr.

H. Reiterowski

powrócił

Ewangelicka 1, Telefon 166-90

Przyjmuje od 3—4 i od 7—8 w.

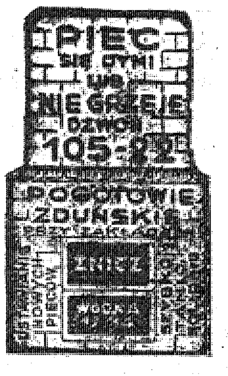

SKLEP

KAZIMIERY Zielonko

Al. KOŚCIUSZKI 37

poleca: pończochy jedwabne, fildecos skarpetki męskie, pończochy dziecinne reformy, rękawiczki wełniane swetry i pończochy Cena bardzo przystępna **oraz przyjmuje pończochy do reparacji.**

Ogłoszenia drobne.

Różne

PIANISTA rutynowany nauczyciel muzyki (Petersburg. Konserw.) udziela lekcji początkującym i zaawansowanym, Zgierska 11 Świątkowski.

RUTYNOWANY nauczyciel przyspasabia do egzaminów gimnazjalnych i dla eksternów, w zakresie maturalnym, do szkół kadetów i zawodowych. Wyniki pewne. 6-go Sierpnia 14, prawa oficyna, parter, drugie wejście z podwórza.

BRULJONY zeszyty, ołówki, stalówki i wszelkie przybory szkolne kupujcie w dobrych gatunkach w znanej od 25 lat firmie: K. Bogusławski w Łodzi ul. św. Andrzeja 3.

PRZYJMIE na mieszkanie ucznia (ee) małżeństwo bezdzietne Nawrot 1-a m. 29.

POKOJ do wynajęcia zaraz. Wejście niekrępujące. Cena przystępna. Brzezińska 39, front 2 piętro Sztejkowscy.

BATERJE anodowe „Maxima" z gwarancją, ceny najniższe. Fabryka: w Łodzi. Abramowskiego 7 (dawn. Gubernatorska)

DO wynajęcia 2 pokoje z kuchnią oraz lokal fabryczny od gospodarza. Gdańska 131.

FRANCUSKIEGO udziela długoletnia nauczycielka szkół średnich. Tamże francuskie przedszkole. Nawrot 38 m. 3.

Posady i prace

POTRZEBNA bufetowa do samodzielnego prowadzenia piwiarni u samotnego. Przejazd 33.

MATURZYSTA poszukuje korepetycyj wzamian za utrzymanie. Zgłoszenia do redakcji pod „Maturzysta".

POTRZEBNA służąca do wszystkiego. Przejazd 65. Gospodarz.

POTRZEBNY uczeń do drukarni Rozwoju. Zgłaszać się o 7 wieczór.

KTÓRY (a) z Panów (ń) Adwok. lub Apl. podejmie się prowadzenia poważniejszej sprawy w Łodzi na procent. Upoważnię tylko chrześcjanina (kę). Oferty „A. B." do Rozwoju.

POTRZEBNI damscy krawcy. Wólczańska Nr. 75 m. 34.

Kupno i sprzedaż

SPRZEDAM magiel, wiadomość: Wilanowska 21 (Widzew) B. Solarek.

Zagubione dokum.

ZAGINĄŁ wyciąg z ksiąg stałej ludności wyd. przez gm. Grzybki, pow. Turek na imię Edwarda Sitarka

---

Cena ogłoszeń: Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr za tekstem 25 gr. zwycz. 14 gr, nekrologi 30 gr., komun. 25 gr wiersz milim. lub jego miejsce. Drobne ogłosz. bezterm 10 gr. za wyraz, duże litery 50 gr najmniejsze ogłoszenie 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Stronica przed tekstem i w tekście podzielona na 6, za tekstem na 10 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-ej po 7-ej 10 proc. drożej. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń admin. nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje przedtem przyjęte ogłoszenie bez uprzedniego zawiadomienia — „Rozwój" można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p Zatorskiego ul. Zamkowa

Redaktor naczelny i Wydawca: inż. T. Czajewski W tłoczni T. Czajewskiego. Redaktor odpow. Walerjan Zuchowski.